

OBSAH:

VEREJNÉ FINANCIÉ:Omyl nutnosti zvyšovať dane
Peter Gonda**VZDELÁVACIA POLITIKA:**Čaplovič nie je svätý Juraj
a nebojuje s drakom Zuzana Zimenová**OBČAN A ŠTÁT:**O pozorných študentoch a nepozorných
živnostníkoch Ondrej Dostál**GLOSA:**Regulátori všetkých krajín, strážte sa!
Dušan Sloboda

OMYL NUTNOSTI ZVYŠOVAŤ DANE

Peter Gonda

Tak, ako komunisti tvrdili, že „inej cesty niet“, aj dnešní socialisti zo SMER-SD hovoria, že „vyššie dane sú nevyhnutné“. Viacerí ekonómovia ich v tom podporujú a vyššie zdaňovanie posväcujú. Zdá sa, že daňovníci to už majú „spočítané“. Pohľad na podstatu problému, dlhodobé dôsledky navrhovaných riešení, či aktuálne ekonomické možnosti sanácie verejných financií však odhaľuje omyl nutnosti zvyšovať dane.

Rozpočtová sekera je pre novú vládu a daňovníkov nemalým problémom. Téza premiéra Fica, že „žiadna vláda neprebrala verejné financie v tak dezolátnom stave,“ však vyznieva v duchu hesla „zlodej kričí, chyťte zlodeja!“. Deficit verejných financií bol v rokoch 2009 a 2010 na úrovni približne 5 mld. eur, kým v minulom roku bol „len“ na úrovni približne 3,4 mld. eur a podobne sa plánoval i ten tohtoročný.

Podstata problému veľkých rozpočtových sekier sa odvíja od prílišnej miery a rýchleho rastu verejných výdavkov a iných vládnych programov, nie od nedostatkových príjmov z dôvodu nízkeho daňovo-odvodového zaťaženia. Slovensko nepatrí medzi krajiny s najnižšou daňovo-odvodovou záťažou. Podľa minuloročnej štúdie *Institut économique Molinari* má 15 krajín EÚ nižšie daňovo-odvodové zaťaženie zamestnancov ako Slovensko. Verejné výdavky na zabezpečenie približne rovnakých a služieb v podobnej kvalite každoročne významne rastú. Mementom je rok 2009, keď sa verejné výdavky zvýšili o 2,7 mld. eur.

Návrhy riešení nastupujúcej vlády

Vymenovaný minister financií Kažimír avizuje snahu dosiahnuť úsporu 1,2 až 1,5 mld. eur a vtesnať tak budúročný schodok verejných financií pod 3% HDP. Má sa jednáť o kombináciu vyšších daní a škrtov vo výdavkoch, pričom ohlasovaný konsolidačný pomer 2:1 je v prospech vyšších daní a neprospech daňovníkov.

Okrem pragmatických dôvodov získania príjmov sa vynárajú aj ideologické argumenty

zmien daní. V duchu rovnostárstva, závisť a jánošíkovského komplexu sa Ficova vláda mieni zamerať na špeciálne zdanenie jednotlivcov s vysokými zárobkami, bánk a vysoko-ziskových firiem.

Posilnenie progresivity v zdaňovaní sa týka napríklad rovnej dane, aj keď daň z príjmu fyzických osôb je kvôli nezdaniteľnej časti základu dane (navyše od základu dane nad 100 násobok životného minima klesajúcej) *de facto* progresívna. Zavedenie vyššej sadzby 25% pri hrubých príjmoch nad 2750 eur mesačne by nemotivovalo byť pracovne produktívny a aktívny. Iným nezamýšľaným dôsledkom takého trestania úspešnejších môže byť ich daňová optimalizácia.

Ak by vláda presadila aj zavedenie vyššej sadzby (22%) v prípade dane z príjmov právnických osôb, brzdilo by to ekonomickú aktivitu podnikateľských subjektov na trhu. Negatívne dosahy by pocítili aj zamestnanci a spotrebiteľia. K zníženiu ziskov a výnosov dane zo zisku bánk a k vyšším cenám bankových produktov môže dôjsť po zvýšení bankového odvodu na najvyššiu úroveň v EÚ (0,6 až 0,7%).

Vyššie dane dočasne môžu pomôcť plátať diery v rozpočte i znížiť náklady na dlhovú službu. Cenou za to bude dlhodobé obmedzenie prosperity ekonomiky, zamestnanosti a účinnosti konsolidácie verejných financií. Vyššie dane, osobitne bohatších, odčerpávajú produktívne zdroje a disponibilné príjmy tvorcov ekonomických hodnôt a znižujú motiváciu podnikať, sporiť a investovať. Tým obmedzujú budúci ekonomický rast a verejnú príjmy.

Vláda ohlasuje aspoň niektoré potrebné opatrenia vo výdavkoch, napríklad racionalizáciu ústredných úradov, rušenie špecializovanej štátnej správy a adresnejšie sociálne transfery. Počkajme si však na ich realizáciu.

Alternatíva bez zvýšenia daní

Alternatíva bez hlbšieho načrtenia do vreciek daňovníkom existuje. Zníženie verejných výdavkov o 1,2 až 1,5 mld. eur je ekonomicky

možné realizovať v tomto a najmä budúcom roku. Len v roku 2012 sa majú verejné výdavky medziročne zvýšiť o 1,2 mld. eur.

Výdavkové úspory možno dosiahnuť primárne znížením spotreby a administratívnej verejnej správy. Objem miezd v ústrednej správe sa môže znížiť aspoň o 20%, tým ušetriť približne 600 mil. eur. Aj výdavky na nákup tovarov a služieb v ústrednej správe by sa mohli znížiť minimálne o 20%, tým získať úsporu približne 350 mil. eur. Výdavky na administratívu sa môžu razantne osekať zrušením alebo podstatným zredukovaním mnohých inštitúcií verejnej správy (úspora spolu v rozmedzí 450 až 530 mil. eur).

Odbúrať transfery do podnikateľskej sféry a iných podporných komerčných aktivít v ekonomike je tiež opodstatnené. Ekonomický poriadok je potrebné spraviť napríklad v dotovanej železničnej a autobusovej doprave (400 – 500 mil. eur).

Nezanedbateľný význam má aj zníženie rozsahu a zvýšenie adresnosti sociálnej a zdravotnej sféry. Ekonomicky zdôvodniteľné je napríklad neposkytovať vianočný dôchodok (65 mil. eur), nefinancovať z rozpočtu niektoré služby súvisiace so sociálnou a zdravotnou starostlivosťou (vyššie 100 mil. eur), či pretransformovať univerzálny prídavok na adresný (minimálne 210 mil. eur). Podobne to platí aj pre transfery jednotlivcom mimo sociálnu sféru.

SMER – vyššie dane

Smer rozpočtovej politiky vlády SMER – sociálna demokracia stojí na omyle nutnosti zvýšenia daní. Prinesie dlhodobé negatíva pre ekonomiku Slovenska a má alternatívu v podobe redukovania verejných výdavkov. Tak, ako existovala aj iná cesta než budovanie socializmu, tak aj dnes existuje možnosť smeru konsolidácie verejných financií bez zvyšovania daní a odvodov. Zdá sa však, že so SMERom sa vyšším daniam nevyhneme.

Autor je riaditeľ KI.

ČAPLOVIČ NIE JE SVÄTÝ JURAJ A NEBOJUJE S DRAKOM

Zuzana Zimenová

Vzdelávacia politika síce býva plná rôznych ideologicky ladených cieľov, hladké fungovanie školského systému však nezávisí od ideologického presvedčenia hlavy rezortu školstva. Modely školských systémov sa vo vyspelých demokraciách neprešívajú podľa aktuálnych straníckych hesiel. Ich podobu formuje stupeň poznania, zažitá historická skúsenosť a široký spoločenský konsenzus. To treba mať na pamäti, keď si kladieme otázku, čo prinesie našim školám výmena modrého ministra za červeného.

Odborníci na školstvo, novinári i samotní učitelia špekulujú, aké zmeny nás čakajú. Úvahy sú rôzne, niekedy však odrážajú viac túžbu po stabilizácii situácie v rezorte, ako objektívne posúdenie reality. Niektorých teší už len to, že nastupujúci minister prejavil vôľu diskutovať s odborníkmi, iní sú v očakávaníach ešte skromnejší a vopred avizujú, že budúce zmeny budú povinnou daňou za opačné ideové nastavenie ministra, aké mal jeho predchodca. V zásade všetci dúfajú, že to nemusí dopadnúť zle. Ľudia sa radi nechajú ukolísať predstavou, že nová metla bude možno dobre miest a v očakávaní skôr lepších ako horších časov radšej prižmúria oči nad signálmi, ktoré naznačujú, že budúcnosť školstva nebude ružová.

Minister Čaplovič sa netají tým, že bude viesť rezort školstva v duchu línie strany SMER – sociálna demokracia. Tá sľubuje posilniť štátne štruktúry a kompetencie, prehliť dohľad vlády nad strategickými oblasťami a integrovať roztrieštenú miestnu štátnu správu. Už vo svojom predvolebnom programe deklarovala, že jej ide o „posilnenie rozsahu, obsahu a intenzity činnosti štátu, ktorého funkcie boli v nedávnej minulosti neprimerane oslabované“. Čaká nás teda ak nie zastavenie, tak určite príbrzdenie decentralizačného a emancipačného pohybu v spoločnosti, oblasť školstva nevynímajúc. Po rokoch akéhoto úsilia o spestrenie školského prostredia, o posilnenie zodpovednosti učiteľov za vzdelávanie svojich žiakov, o otvorenie trhu s učebnicami, s metodickými materiálmi a so servisnými službami pre učiteľov, vzbudzujú tieto vyjadrenia prirodzene obavy.

Ideologický boj zahmlieva realitu

Všímavý treba byť najmä k motívu, ktoré sa vinú v pozadí ohlasovaných zmien. Strana SMER – sociálna demokracia vystužila svoje politické zámery obrazom Slovenska, ktoré je podľa nej ideovo polarizované na dva svety. Nahrubo ho rozparcelovala v duchu pravicových a ľavicových ideálov a zápas o moc oklieštila na osvedčený ideologický boj. Do roly úhlavného nepriateľa pasovala neoliberalizmus a neokonzervativizmus a vyhlásením nekompromisného boja proti nim hladko premostila ideovo podfarbený stranícky program s praktickou politikou nastupujúcej vlády. Vytvorila tak emocionálne nabitý leitmotív, ktorým bude v nasledujúcich štyroch rokoch zdôvodňovať rázne rezy prakticky vo všetkých spoločenských oblastiach. Na túto udičku však netreba

skočiť. Ide len o šikovný marketingový ťah, ktorý v marci zapôsobil na voličov, s realitou však nemá veľa spoločného.

Na Slovensku neprebíha žiadny veľký ideový zápas o lepšiu budúcnosť, ale zápas o elementárnu slušnosť, transparentné pravidlá, spravodlivosť a úsporné hospodárenie. Základné kontúry spoločenskej diskusie o charaktere tejto krajiny neformuje boj ideológií, ale témy ako korupcia, obchádzanie zákona, zlodejiny, plytvanie verejnými financiami a neobdobnosť. Sústrediť sa preto treba nie na boj s fiktívnym nepriateľom, ale na to, čo stojí reálne v centre záujmu verejnosti – na identifikáciu kľúčových problémov v spoločnosti a na účelnosť návrhov, ktoré ich majú riešiť. To platí i pre oblasť školstva, bez ohľadu na to, aké stranícke tričko oblieka nový minister.

Dozrievanie univerzálnych pravidiel

Pravidlá efektívneho riadenia, transparentného vynakladania verejných financií a zmysluplnej spätnej väzby by mali platiť (nielen) v rezorte školstva univerzálnie, bez ohľadu na výsledky volieb. Sú princípy, ktoré nie je dôvod meniť podľa toho, ktorá strana vyhrá voľby. Princípy ako napr. neplytvat verejnými zdrojmi, nekradnúť, nemiňať financie na nezmysly, nefavorizovať v národných projektoch straníckych kamarátov, či naopak – otvárať dvere škôl inováciám, poskytovať im potrebný servis, dostatok učebných a metodických materiálov a kvalitné odborné zázemie, majú byť imperatívom pre každého ministra školstva.

Ani v rezorte školstva, ani inde na Slovensku neprebíha súboj paradigiem

Ideologicky podfarbené budú zrejme názory ministra na dĺžku povinnej školskej dochádzky, na postoj k súkromným školám, k národnostným menšinám, či jeho predstavy o charaktere výučby vlastenectva, cudzích jazykov, dejepisu alebo občianskej výchovy. Je však nezmyselné automaticky predpokladať, že jeho odpoveď na každú jednu systémovú otázku musí byť závislá od jeho politického presvedčenia. Ešte väčší nezmysel je považovať to za prirodzený vedľajší efekt výmeny vládnej garnitúry.

Zdravý rozum namiesto straníckej knižky

Ideológia nepredurčuje, ako budú nastavené finančné toky smerujúce do škôl, aká veľká má byť zodpovednosť zriaďovateľov a manažmentu škôl za vzdelávací program, či aká pestrá by mala byť ponuka učebníc. To patrí k systémovým otázkam a na tie sa

nedá odpovedať ideologicky, ale len múdro alebo hlúpo, resp. komplexne alebo bez znalosti systémového kontextu. Bývalý minister Jurzyca, ktorý vyšiel zo strany napravo od stredu, na ne veľa komplexných odpovedí nedal. Od ministra Čaploviča, ktorého do kresla síce posadila strana naľavo od stredu, treba rovnako požadovať nie ideologické rozhodnutia, ale nevyhnutné konkrétne systémové zlepšenia.

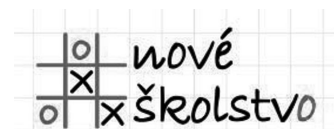
Spomeniem jeden príklad za všetky. Minister Čaplovič sa nemusí vysporiadať ideologicky s otázkou, či majú bežné základné školy poskytovať každému jednému žiakovi, i tomu so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, na mieru ušitú podporu jeho potenciálu. Odpoveď na ňu je už dávno vydiskutovaná a jasná ako facka. Čakajú ho však praktické rozhodnutia, ako to urobiť. Bude musieť nastaviť systém tak, aby školy začali na tomto princípe reálne fungovať, aby sa v nich objavil dostatok vzdelaných učiteľov, špeciálnych pedagógov, psychologov a asistentov a bude musieť vymyslieť, ako to všetko zaplatiť. Na to netreba mať „správnu“ stranícku knižku, iba zdravý rozum. V školstve je otvorených množstvo ďalších podobných problémov, ktorých riešenia sa dajú naštartovať len racionálnym, nie straníckym rozhodnutím.

Nedajme sa zlákať do slepej uličky

Na Slovensku rozhodne neprebíha ani v rezorte školstva, ani inde súboj paradigiem, na to by museli mať ľudia tejto krajiny oveľa hlbšie vedomosti, rozvinutejšiu čitateľskú gramotnosť, komplexnejšie videnie sveta a museli by vedieť spolu konštruktívne diskutovať. Nedajme sa preto zaviesť do slepej uličky vášnivého ideologického boja, ktorý by bolo treba na Slovensku najprv rozduchať, aby bol vôbec badateľný.

Venovať sa treba skutočným problémom. Na Slovensku prebieha už dlhé roky zápas za optimálne nastavenie základných pravidiel, za efektívne vynakladanie verejných zdrojov, za menej byrokracie. Školy bojujú za viac priestoru na moderné učenie, za zmysluplnú spätnú väzbu a za spoločenské uznanie učiteľského povolania. Preto keď zasadne nový minister školstva do kresla, hodnotiť by sme ho mali nie cez prizmu jeho boja s pomyselným ideologickým nepriateľom, ale len podľa toho, či má dostatok ochoty, schopností a odvahy upratať v rezorte.

Autorka je analytička pre oblasť vzdelávania a editorka portálu noveskolstvo.sk.

O POZORNÝCH ŠTUDENTOCH A NEPOZORNÝCH ŽIVNOSTNÍKOV Ondrej Dostál

Niektorí pozornejší študenti práva si možno všimli, že medzi tým, ako vzťah občana a štátu vnímajú ústavné právo a správne právo, existuje istý drobný rozdiel. No dobre, povedzme, že nie až taký úplne drobný.

Teoreticky – z hľadiska ústavnoprávnej teórie – by v tomto vzťahu mal byť tým dôležitejším subjektom občan. Teda, pokiaľ hovoríme o moderných demokratických štátoch súčasného sveta. Štát je tu predsa pre občanov! Aj slovenská ústava v tom má úplne jasno: „Štátna moc pochádza od občanov. Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Každý občan môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.“

Pohľad správneho práva, ktoré sa na vzťah štátu a občana pozerá optikou fungovania úradov, je však odlišný. Kým v súkromnoprávných vzťahoch v rámci občianskeho, či obchodného práva platí zásada rovnosti subjektov, vzťah štátu, resp. štátnych úradov a občana je asymetrický a za kratší koniec ťahá – pochopiteľne – občan. Štát rozhoduje, občan to musí rešpektovať.

Na úrovni teórie sú oba prístupy, samozrejme, zladiteľné a nemusíme ich nutne vnímať ako navzájom rozporné. Keď sa však z teoretických výšin znesieme do reálneho života, zistíme, že správne právo víťazí nad ústavným. A neraz je to úplné K.O.

Pozri, čo to žiadajú

Aj veľmi nepozorní živnostníci si v minulosti museli všimnúť, že koncom júna sa v pobočkách Sociálnej poisťovne pri okienkach pre samostatne zárobkovo činné osoby tvorili podobné rady ako na daňových úradoch koncom marca. Zákon o sociálnom poistení totiž samostatne zárobkovo činným osobám ukladal povinnosť „predložiť príslušnej pobočke do 30. júna kalendárneho roka výpis z daňového priznania vrátane výpisu z opravného daňového priznania za predchádzajúci kalendárny rok“.

Na prvý pohľad sa táto povinnosť mohla zdať logická. Vymeriavací základ pre platenie poistného samostatne zárobkovo činnými osobami sa odvíja od ich príjmu za predchádzajúci kalendárny rok. A Sociálna poisťovňa sa k informácii o príjmoch poistencov predsa musí nejakým spôsobom dostať. Záhadou však ostáva, prečo jej túto informáciu mali poskytovať poistenci, nie daňový úrad, ktorému tí poistenci tri mesiace predtým ako daňovníci podali daňové priznanie. Situácia, keď jedna verejná inštitúcia (v tomto prípade Sociálna poisťovňa) vyžaduje od občana informáciu, ktorou disponuje iná verejná inštitúcia (v tomto prípade daňový úrad), miesto toho, aby si ju od tej druhej inštitúcie získala sama, je chorá a zvrátená. Mohla by snáď mať nejaké ospravedlnenie v časoch, keď neexistovali počítače, elektronické informačné systémy a internet, ale dnes?

Dokonalé Kocúrkovo

Čerešničkou na torte tejto zvrátenosti bol fakt, že živnostníci a ďalšie samostatne zárobkovo činné osoby podávali výpis z da-

ňového priznania, ktorý nebol potvrdený daňovým úradom. A tak v duchu (nielen v časoch ľavicových vlád uplatňovanej) logiky, že všetci živnostníci sú potenciálni podvodníci, si Sociálna poisťovňa pre istotu overovala živnostníkmi poskytnuté informácie na daňových úradoch. Čiže úrad nielenže buzeroval ľudí tým, že od nich žiadal informáciu, ktorú si mohol sám získať od iného úradu, v skutočnosti to bolo ešte absurdnejšie – štát nútil občanov, aby jednému úradu dodávali informáciu, ktorú ten úrad vôbec nepotreboval, lebo si ju okrem toho, že mu ju doniesol chudák občan, aj tak zisťoval u druhého úradu.

Toto sociálne poistené Kocúrkovo skončilo až minulý rok, odkedy bola táto absurdná povinnosť konečne zrušená. Analogické Kocúrkovo týkajúce sa zdravotného poistenia prežilo ešte o rok dlhšie, keďže ročné zúčtovanie zdravotného poistenia budú prvýkrát robiť zdravotné poisťovne, nie samotní poistenci, až tento rok.

Situácia, keď verejná inštitúcia vyžaduje od občana informáciu, ktorú má iná verejná inštitúcia, je chorá a zvrátená

Bolo by asi nespravodlivé tvrdiť, že sa v tejto veci vôbec nič nemení. Napríklad keď chcete ohlásiť živnosť, nemusíte už nosiť výpis z registra trestov, živnostenský úrad si ho z registra trestov vyžiada sám. Naďalej však existuje množstvo situácií, keď úrady žiadajú od ľudí potvrdenia, doklady a informácie, ktoré im ľudia musia doniesť z iných úradov.

Štyri dni a štyri minúty

Priam majstrovsky prepracovaným kúskom sú rôzne dotačné schémy vládnych inštitúcií. Ak už štát nejaké dotácie vôbec poskytuje, je prirodzené, že ich neposkytuje hocikomu, ale iba subjektom, ktoré majú voči nemu vysporiadané povinnosti. Teda nemajú dlhy na daniach, na sociálnom, či zdravotnom poistení, neporušujú zákony týkajúce sa zamestnávania, nie sú v konkurze a podobne. Ako sa k týmto informáciám môže úrad rozhodujúci o poskytnutí štátnej dotácie dostať? Zistiť si tie informácie na iných úradoch? To rozhodne nie. Jednoducho prikáže žiadateľom o dotácie, aby si oni príslušné potvrdenia na iných úradoch získali a pripojili ich k žiadosti o dotáciu.

Potvrdenia musia byť aktuálne. A tak potenciálny žiadateľ musí najprv obehať (alebo oboslať) takmer desiatku rôznych inštitúcií. A to zaplať pánboh, že sa počet zdravotných poisťovní znížil na tri, inak by tých potvrdení bolo treba ešte viac. Aj na tomto prípade možno pekne ilustrovať efektivitu súkromného a verejného sektora. V oboch súkromných zdravotných poisťovniach vám potvr-

denie, že nemáte nedoplatky na zdravotnom poistení, vystavia na počkanie. Verejná Všeobecná zdravotná poisťovňa na to potrebuje päť pracovných dní. Ak sa milo usmejete na pani úradníčku a pekne poprosíte, tak to pôjde aj za štyri pracovné dni. To isté, čo v takej istej inštitúcii (akurát súkromnej), trvá štyri minúty. Úplne automaticky a bez potreby akéhokoľvek doprosovania sa.

Aj tie najrýchlejšie verejné inštitúcie sú vám schopné požadované potvrdenie poskytnúť najskôr na druhý deň po podaní žiadosti. A to ešte môžete krochkať blahom, lebo sú aj úrady, kde cesta žiadosti z podateľne na stôl príslušného pracovníka, ktorý ju má vybaviť, trvá minimálne tri pracovné dni. Aj keď je fakt, že podateľňa je na prízemí, kým príslušná kancelária až na štvrtom poschodí.

Tony papiera a miliarda eur

No a pokojne sa vám môže stať aj to, že prepasiete termín, lebo sú aj úrady, ktoré vám potvrdenie sú schopné vydať najskôr po dvoch týždňoch. Ak sa veľmi nástojčivo doprosujete, pochopiteľne. A trochu paradoxne ide o úrad, ktorý má potvrdiť samotnú existenciu žiadateľa, teda to, že je organizácia riadne zaregistrovaná. Akoby všetky ostatné potvrdenia mohla získať neexistujúca organizácia. A pozor – teraz príde zlatý kliniec – register, z ktorého vám príslušný registračný úrad nevie urobiť výpis skôr ako za dva týždne (lebo má toho strašne veľa), tak tento register je presne týmto registračným úradom zverejnený na internete. Ale úrad, ktorý poskytuje dotáciu, sa neuspokojí s informáciou, ktorú registračný úrad zverejnil na internete. Potrebuje ju pekne na papieri a s pečiatkou.

Takto zle nastavené pravidlá však nie sú len zdrojom absurdných zážitkov, ale majú aj svoje praktické dopady. Obrovské množstvo úplne neproduktívne a zbytočne stráveného pracovného času (pracovníkov žiadateľa pripravujúcich a vybavujúcich žiadosti o potvrdenia, aj pracovníkov dotknutých úradov, ktorí tie potvrdenia vystavujú). Tony zbytočne popísaného papiera. Peniaze vyhodené na správne poplatky, poštovné, či prepravu. A rovnako je to všade tam, kde si jeden úrad žiada od občana akokoľvek informáciu, ktorú má k dispozícii iný úrad.

Pritom by stačila úplná maličkosť. Prepojiť informačné systémy verejných inštitúcií a prestať ľudí v tejto krajine obťažovať vyžadovaním dokladovania skutočností, o ktorých má verejný sektor sám vedomosť. Iste, túto maličkosť nie je možné urobiť úplne zadarmo, ale na čo, ak nie na takéto veci, má byť použitá tá takmer miliarda eur určená na informatizáciu spoločnosti v rámci eurofondov?

Autor je nepozorný živnostník a pozorný študent práva.

REGULÁTORI VŠETKÝCH KRAJÍN, STRAŤTE SA! Dušan Sloboda

Prvý máj nie je len sviatkom práce a máj nie je len lásky čas. Prvý máj je, hoci o tom možno neviete, aj pamätným dňom prístúpenia Slovenskej republiky k Európskej únii a máj je aj časom ód na toto európske spoločenstvo. Spoločenstvo, ktoré vznikalo na troskách vojnou zničenej a vzájomne si nedôverujúcej Európy, a ktoré si do vienka dávalo dosiahnutie ideí ako voľný pohyb tovaru, osôb, služieb a kapitálu. Ciele sa dajú dosiahnuť tak, že vytvoríte podmienky a ľudia sa ponúknuť slobody chopia. Alebo tiež tak, že sa chopíte slobody ľudí, a ponúknete sa, že ich tu a tam „usmeríte“ a niečo im v tom i onom „nariadite“. Účelom „smerníc“ a „nariadení“ je predsa to, aby sa zabránilo členským štátom, aby vytvárali prekážky pre slobodu a voľný pohyb, no nie?

A tak snažívi únijní regulátori „usmerňujú“ a „nariadujú“. Dnes sa pri pomyslení na potrebu klasifikovať banány podľa zakrivenia už len pousmejeme. Zakázanie klasických žiaroviek a nanútenie drahších žiaroviek sa im tiež prepieklo. O pár rokov sa chystajú zakázať i halogénky. Musíme im prepáčiť, robia to pre naše dobro a pre našu planétu. A uznajme, že naše dobro oni predsa poznajú lepšie, ako my sami. Podobne ako žiarovky sme zo strachu úradníkov o naše dobro a zdravie oželeli i ortuťové teploměry. Chystajú sa obmedziť i príkon vysávačov. Iba sprchové hlavice s nižším prietokom vody budú povolené. K starostlivosti o nepoddajný európsky ľud, ktorý sa stále spiatocnícky rozdeľuje na národy a národnosti, pridávajú i záujem o európske zvieratá. Dnes už vďaka regulátorom vieme, koľko priestoru potrebujú nosnice, aby mohli znášať zdravé vajcia, ako má vyzerat' kravín, aby sme mali zdravé mlieko od nestresovaných dojníc, a že v skupinovom chove prasníc sa nedarí zabrániť stratám vznikajúcim v dôsledku vzájomných bojov tak, že budúcemu bravčovému pridáme do kotecov hračky, hoci pôvodne sa to tak „usmerňovalo“. Kým naši predkovia by nad takými sprostosťami žasli, my nerepceme, ba dokonca za ne platíme čoraz vyššiu cenu.

Sú však i iné, menej viditeľné spôsoby, ako sa nám vlámať do peňaženky a usmerňovať pre naše dobro našu slobodu a spotrebu. Za neustále rastúce

ceny tabakových výrobkov, alkoholu či pohonných hmôt by sme mnohí úniu zrejme nevinili, hoci by sme mali. Jej regulátori navrhujú totiž dolné sadzby spotrebných daní či dane z pridanej hodnoty. Pre vaše dobro a vaše zdravie sa vďaka nim na škatulkách od cigariet dozviete i to, ako vám fajčenie škodí. To, akú časť z ceny neplatíte predajcovi či výrobcovi, ale štátu z vôle jeho i vôle únie, sa však na škatulkách, etiketách ba ani na účtoch, okrem depéhá, nedozviete. To nie pre vaše, ale pre ich dobro. Zlí sú predsa tí predajcovia a výrobcovia. Regulátori nám vytvárajú priestor, v ktorom nám dávajú práva. Práva spotrebiteľov, najmä na ktorých by nás – ľudí občianskych a ne-bodaj politických – chceli pretvoriť. Sú to však domnelé práva. Oberajú nás totiž o právo vybrať si, rozhodnúť sa, pomýliť sa a niešť za seba zodpovednosť.

Nejde len o kadejaké drobnosti dennej spotreby. Rozhodujú i o tom, akú časť energie by sme mali vyrábať z akých zdrojov. To v mene boja proti globálnemu otepľovaniu. Vlastne, keďže nie je jasné, či sa z otepľovania nestane ochladzovanie, v eurospeaku sa do popredia derie termín „klimatická zmena“. Stanovujú sa ciele, ako znížiť regionálne rozdiely, ako zvýšiť zamestnanosť mladých, aké percento z populačného ročníka by malo mať vysokoškolské vzdelanie. Nepýtajte sa, čo to všetko má spoločné s voľným pohybom vnútri únie.

Vojna je mier, sloboda je otroctvo a nevedomosť je sila. K známym Orwellovým heslám sa dnes žiada dodať kapitalizmus je socializmus. To, v čom žijeme, rozhodne nie je kapitalizmus. Regulovaná Európska únia nesie čoraz viac prvkov socializmu. Je bizarné, že za chyby vyvolané regulovaním všetkého možného sa viní voľný trh. Je absurdné, že krízy spôsobené inflačnými, ničím nekrytými, štátnymi centrálnymi bankami monopolne vydávanými peniazmi, sú pripisované na vrub kapitalizmu. Neviňme fantóma! Regulátori všetkých krajín, strážte sa!

Autor je analytik KI.

UDIALO SA:

1) Dňa 12. marca 2012 v Bratislave a dňa 13. marca 2012 v Žiline KI s podporou Nadácie Tatra banky a v spolupráci s ďalšími partnermi organizoval ďalšiu z cyklu prednášok CEQLS. Tentoraz bol našim hosťom **David Schmidtz**, profesor filozofie a ekonómie na University of Arizona, ktorý prednášal na tému **Tragédia spoločnej pastviny /O ekológii a ekonómii/**. Viac, vrátane videozáznamu a prezentácie, na webstránke KI v sekcii KONFERENCIE.

2) Dňa 15. marca 2012 sme zverejnili novú štúdiu **Vlak, ktorý EÚ zmeškala | Ako EÚ zanedbala zásady otvorenosti a zodpovednosti vo svojej reakcii na finančnú krízu**, publikovanú think-tankom New Direction – The Foundation for European Reform, ktorá bola pôvodne uverejnená dňa 6. marca 2012 v Londýne a pripravená v spolupráci s českým think-tankom CDK. Viac na webstránke KI v sekcii KI KOMENTUJE.

3) V marci 2012 sa z okruhu ľudí KI v médiách nielen k aktuálnym témam vyjadrovali: **Ivan Kuhn**, **Dušan Sloboda** a **Zuzana Zimenová**. Viac nájdete na www.konzervativizmus.sk v sekcii ČLÁNKY, ROZHOVORY, KI KOMENTUJE, AUDIO/VIDEO KI a BLOGY.

2% Z DANE PRE KI:

Vážení priatelia,

dovoľte nám, aby sme Vás i tento rok oslovili s prosbou o venovanie Vašich 2% z dane z príjmu. V predchádzajúcich rokoch KI i vďaka Vašej podpore mohol realizovať viaceré projekty a akcie. Budeme radi, ak využijete túto možnosť a vyjadríte nám Vašu podporu i touto cestou.

Všetky potrebné informácie o postupe a spôsobe darovania 2% z dane nájdete na našej webstránke v sekcii ASIGNÁCIA 2%.

Ďakujeme!

ĎAKUJEME ZA PODPORU:

Konzervatívne listy vychádzajú i vďaka podpore spoločnosti TRIM Broker.

TRIM || BROKER

KP KLUB PODPOROVATEĽOV
KI KONZERVATÍVNEHO INŠTITÚTU
M. R. ŠTEFÁNKA

Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika (KI) nevydáva len Konzervatívne listy. Organizujeme ročne mnoho konferencií, diskusií, konzervatívnych klubov a prednášok. Každoročne udeľujeme najprestížnejšie literárne ocenenie na Slovensku – Cenu Dominika Tatarku. Publikujeme desiatky analytických výstupov. Všetky, vrátane videozáznamov z akcií KI, nájdete na pravidelne aktualizovanej webstránke KI.

Napriek doterajším aktivitám a dosiahnutým výsledkom sme na hranici finančnej udržateľnosti. Založili sme preto Klub podporovateľov Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánika (KPKI). Cieľom je získať súkromné zdroje na pokračovanie a rozvinutie našich aktivít a vytvoriť komunitu hodnotovo blízkych ľudí, s ktorými môžeme spoločne zdieľať, efektívnejšie presadzovať a brániť tradičné a historicky overené hodnoty. Členom KPKI sa môže stať každý, kto podporí KI ročným príspevkom vo výške minimálne 30 eur a vyplní kontaktný formulár.

Viac informácií o možnostiach podpory nájdete na webstránke KI na adrese www.konzervativizmus.sk v sekcii PODPORTE NÁS.

Ďakujeme!